

Қазақ және орыс тілдерінде оқытатын орта білім беру ұйымдарының педагогтеріне арналған «Ерекше білім беруді қажет ететін балаларды оқытудағы педагогтердің кәсіби құзыреттілігін дамыту» біліктілігін арттыру курсының білім беру бағдарламасы

1. Жалпы ережелер

Білім беру бағдарламасының (бұдан әрі – Бағдарлама) өзектілігі.

«Ерекше білім беруді қажет ететін балаларды оқытудағы педагогтердің кәсіби құзыреттілігін дамыту» педагогтердің біліктілігін арттыру курсының білім беру бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) қазақ және орыс тілдерінде оқытатын орта білім беру ұйымдарының педагогтерін оқытуға арналған.

Бағдарламаның бағыттылығы

Білім беру бағдарламасы орта білім беру ұйымдары педагогтерінің инклюзивтік практика негіздері бойынша кәсіби шеберлік деңгейін арттыруға бағытталған.

2. Глоссарий

Кедергісіз орта - қоршаған орта жағдайында халықтың қауқары аз топтарының кедергісіз, қауіпсіз, тәуелсіз қозғалысын қамтамасыз ететін іс-шаралар кешені.

Жеке оқыту бағдарламасы - оқушы үшін оның өзекті даму деңгейін, оқытылатын пән саласындағы білімі, іскерлігі мен дағдыларын және таяудағы даму аймағын ескере отырып жасалатын бағдарлама

Инклюзивтік білім беру - ерекше білім беру қажеттіліктері мен жеке мүмкіндіктерін ескере отырып, барлық білім алушылар үшін білім алуға тең қолжетімділікті қамтамасыз ететін процесс.

Ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар балалар (ЕБҚБ) – денсаулығына байланысты білім алуға тұрақты немесе уақытша қиындық көріп жүрген, арнайы, жалпы білім беретін оқу бағдарламалары мен қосымша білім берудің білім беру бағдарламаларына мұқтаж адамдар.

Білім беру саласы ұқсас оқу пәндерінің жиынтығын қамтитын бастауыш білім берудің базалық мазмұнының құрамдас бөлігі.

Ерекше білім беру қажеттіліктері (мұқтаждықтары) қандай да бір себеппен білім алу үшін тұрақты немесе уақытша қиындықтарды бастан кешіретін дене және ақыл-ой кемістігі бар балаларды қоса алғанда, балалардың қажеттіліктері;

Ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар балаларға білім беруді жүзеге асыратын ұйым - жалпы білім беретін мектепте оқушылармен бірге шектеусіз оқыту үшін қарсы көрсетілімдері жоқ, денсаулығының мүмкіндігі шектеулі балалардың білім алуы үшін арнайы жағдайлар жасалған мектепке дейінгі ұйым, жалпы білім беретін мектеп.

3. Бағдарлама тақырыптары

Модуль 1. Қазіргі білім беруді дамытудың психологиялық-педагогикалық және нормативтік аспектілері.	1.1 Ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар балаларға білім беруді жүзеге асыратын орта білім беру педагогтерінің қызметін реттейтін нормативтік құқықтық негіздер.
	1.2 ЕБҚБ оқу іс-әрекетінің психологиялық-педагогикалық ерекшеліктері.
	1.3 Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істейтін педагогтерге қойылатын біліктілік талаптары.
Модуль 2. Білім беру сапасын арттыру контекстінде оқытудың мазмұны мен әдістерін жетілдіру.	2.1 Білім беру мазмұнын жаңарту жағдайындағы үлгілік оқу бағдарламасына және оқу жоспарына қысқаша шолу.
	2.2 МЖМБС-ға сәйкес оқу бағдарламасын іске асыру кезінде инклюзивті оқытудың тиімді әдістері.
	2.3 ЕБҚ бар балалар үшін "кедергісіз" білім беру ортасын ұйымдастырудың ерекшеліктері.
	2.4 Білім беру ұйымының арнайы мамандарының өзара әрекеттері (мұғалім-дефектолог, мұғалім-логопед, педагог-психолог, әлеуметтік педагог және т. б.)
	2.5 Ерекше білім беру қажеттіліктері бар бала үшін жеке білім беру бағыты.
	2.6 Педагогикалық технологиялар қазіргі сабақты жобалаудың негізі ретінде.
	2.7 Орта білім беру ұйымдарында инклюзивті мәдениетті дамыту.
	2.8 ЕБҚ бар балаларға психологиялық-педагогикалық қолдауды ұйымдастыру.
	2.9 Мектеп консилиумдарын құру және ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды жан-жақты қолдауды қамтамасыз ету.
	2.10 Есту, көру, сөйлеу қабілеті ауыр, тірек-қимыл аппараты бұзылған балалар сияқты сенсорлық бұзылулары бар (ақыл-ой тежелуі бар, психикалық дамуы тежелген) балаларды оқыту ерекшеліктері
	2.11 Ақыл-ойында тежелуі бар, психикалық дамуы тежелген балаларды оқытудың психологиялық-педагогикалық аспектілері.
	2.12 Көру, есту, сөйлеу, тірек-қимыл аппараты бұзылған балаларды оқытудың психологиялық-педагогикалық аспектілері
	2.13 Босқын балалар мен көшіп-қонушы балалардың, оралман балалардың психологиялық-педагогикалық сипаттамасы, ұлттық азшылық отбасыларындағы балалардың ерекшеліктері
	2.14 Ерекше білім беру қажеттіліктері бар баланың отбасымен өзара әрекеттесу.
	2.15 ЕБҚ бар балаларды үйде оқытудың ұйымдастырушылық-педагогикалық негіздері.
	2.16 Ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалаудың критериалдық жүйесі.
	2.17 Педагогтің кәсіби құзыреттілігінің қалыптасу деңгейін анықтау

	2.18 Шағын сабақты, жобаны қорғау.
Модуль 3. Педагогтердің IT- құзыреттілігін дамыту.	3.1 Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды қашықтықтан оқыту технологиясы.
	3.2 Оқу процесінде оқыту кезіндегі қашықтықтан оқытудың ерекшеліктері. Қашықтықтан оқытуды жобалау.
	3.3 Қашықтықтан білім берудің заманауи трендтері
Модуль 4. Вариативті	4.1 Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқыту процесінде пән мұғалімінің оқу іс-әрекетінің ерекшеліктері.
	4.2 ЕБҚ бар балаларға арналған «Математика және информатика», «Жаратылыстану», «Технология және өнер», «Дене шынықтыру» білім беру салаларының пәндерін оқытудың ерекшеліктері.
	4.3 «Тіл және әдебиет» білім беру саласының пәндері бойынша оқу бағдарламалары. ЕБҚ бар балаларды оқытудағы тілдік пәндердің ерекшелігі.
	4.4 Б. Блум таксономиясы негізінде дамытушы тапсырмаларды әзірлеу тәсілдері. Б.Блум таксономиясы.

4. Бағдарламаның мақсаты мен міндеттері, күтілетін нәтижелер

Бағдарламаның мақсаты: ерекше білім беруге қажеттіліктері бар балаларға практика жағдайында ЕБҚ бар балалар үшін білім беру қызметін ұйымдастыру саласындағы педагогтердің кәсіби құзыреттілігін жетілдіру болып табылады.

Бағдарламаның міндеттері:

1) жаңартылған білім беру мазмұны аясында ЕБҚБ оқытуды ұйымдастыру жөніндегі нормативтік-құқықтық актілердің негізгі ережелерін зерделеу;

2) Ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім балалардың жеке қажеттіліктері мен мүмкіндіктерін ескере отырып, оқытудың тиімді әдістері мен оқу материалын бейімдеу тәсілдерін зерделеу;

3) психологиялық-педагогикалық қолдау технологиясын қолданудың практикалық дағдыларын қалыптастыру, білім беру кеңістігінде психологиялық-педагогикалық консилиум қызметін ұйымдастыру;

Курс соңында тыңдаушылар:

1) Жаңартылған білім беру мазмұны аясында ЕБҚБ балаларды оқытуды ұйымдастыру бойынша нормативтік-құқықтық актілердің негізгі ережелерін біледі;

2) ЕБҚ бар балалардың жеке қажеттіліктері мен мүмкіндіктерін ескере отырып, оқытудың тиімді әдістері мен оқу материалын бейімдеу тәсілдерін қолдана алады;

3) психологиялық-педагогикалық қолдау технологиясын қолданудың, білім беру кеңістігінде психологиялық-педагогикалық консилиум қызметін ұйымдастырудың практикалық дағдыларын меңгереді.

5. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

1) Бағдарлама 4 модульден тұрады:

- 1) Қазіргі білім беруді дамытудың психологиялық-педагогикалық және нормативтік аспектілері;
- 2) білім беру сапасын арттыру контексінде оқытудың мазмұны мен әдістерін жетілдіру;
- 3) педагогтердің ІТ-құзыреттілігін дамыту;
- 4) вариативті.

Модуль 1. Қазіргі білім беруді дамытудың психологиялық-педагогикалық және нормативтік аспектілері. Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінде қолданыстағы талаптардың өзгеруі және жаңа талаптардың пайда болуы көрсетіледі. Модуль білім беру үдерісінде психология мен педагогиканың заманауи әдістерін қолдану бойынша педагогтердің практикалық дағдыларын дамытуға бағытталған. Дәріс материалдары тыңдаушыларға педагогикалық қызметкерлерді аттестаттаудың жаңа моделін, Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2020-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасын, ерекше білім беруге қажеттіліктері бар балаларға білім беру мәселелерін реттейтін нормативтік - құқықтық актілермен бекітілген «Педагог мәртебесі туралы» ҚР Заңын енгізу жағдайында орта білім беру жүйесіндегі мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттары мен қағидаттарын ұсынады.

Модуль 2. Білім беру сапасын арттыру контексінде оқытудың мазмұны мен әдістерін жетілдіру. Курстың тақырыбын, зерттелетін материалдың теориялық-әдіснамалық негіздерін, практикалық маңыздылығы мен жаңалығын ашады. Модуль ерекше білім беруге қажеттіліктері бар балаларға білім беруді іске асыратын білім беру мазмұнын жаңарту жағдайында ООР бар білім алушылардың білім беру қызметін ұйымдастыруды қамтиды. Баланың ерекше білім беру қажеттіліктерін анықтау бойынша педагог-психолог, логопед-мұғалім, дефектолог, әлеуметтік педагогтың қызметі. Бұл модуль шағын сабақты, жобаны қорғаумен аяқталады.

Модуль 3. Педагогтердің ІТ-құзыреттілігін дамыту. Модуль білім беру үдерісінде ІТ-технологияларды (қашықтықтан оқытудың интернет платформалары, бағдарламалар, қосымшалар, цифрлық білім беру ресурстары және т.б.) қолдану бойынша практикалық дағдыларды дамытуға бағытталған.

Дәріс материалдары тыңдаушыларға дағдыларды дамытуға мүмкіндік береді:

- ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды қашықтықтан оқыту технологиялары;
- ЕБҚ бар балаларды қашықтықтан оқытуды жобалау.

Модуль 4. Вариативті. Модуль тыңдаушылардың өзекті қажеттіліктері саласындағы сұрақтарды қамтиды:

- Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқыту процесінде пән мұғалімінің оқу іс-әрекетінің ерекшеліктері.

- ЕБҚ бар балаларға арналған «Математика және информатика», «Жаратылыстану», «Технология және өнер», «Дене шынықтыру» білім беру

салаларының пәндерін оқытудың ерекшеліктері. «Тіл және әдебиет» білім беру саласының пәндері бойынша оқу бағдарламалары. ЕБҚ бар балаларды оқытудағы тілдік пәндердің ерекшелігі.

- Б. Блум таксономиясы негізінде дамытушы тапсырмаларды әзірлеу тәсілдері

6. Оқу процесін ұйымдастыру

Біліктілікті арттыру курстары келесі режимде ұйымдастырылады:

1) күндізгі оқу режимінде курстың оқу-тақырыптық жоспарына (бұдан әрі – ОТЖ) сәйкес күндізгі оқу. Күндізгі және қашықтықтан оқыту курстарының ұзақтығы 80 сағатты құрайды. Күндізгі және қашықтықтан бір апталық курсты ұйымдастырған кезде ОТЖ-дағы сағат саны 2 есе қысқарады.

2) осы бағдарламаға курстың оқу-тақырыптық жоспарына сәйкес қашықтықтан оқыту және оқытудың екі кезеңін қамтиды: қашықтықтан (онлайн) - 30 сағат, дербес (оффлайн) - 50 сағат.

Білім беру процесін күндізгі және қашықтықтан оқыту режимінде ұйымдастыру кезінде тыңдаушылардың білімін бақылау және бағалау мақсатында: кіру және шығу тестілеуі, шағын сабақты (жобалық жұмысты) қорғау, қорытынды тестілеу өткізіледі. Тест тапсырмалары, жобалық жұмыстар мен шағын сабақтардың тақырыптары курстың оқу-әдістемелік кешеніне (бұдан әрі - ОӘК) енгізілген. Білім беру процесі оқыту мен оқытудың интерактивті нысандары мен әдістерін, оның ішінде педагогтің біліктілігін арттырудың әрекеттік сипатын қамтамасыз ететін интерактивті: дәрістер, семинарлар, практикалық жұмыс, вебинарлар, шағын-сабақтың тұсаукесері, дөңгелек үстелдер, рөлдік ойындар, топтардағы жұмыс және т.б. қамтиды.

Білім беру процесін ұйымдастыру кезінде тыңдаушылардың білімін бақылау және бағалау мақсатында кіру және шығу тестілеуі, шағын сабақты/жобалық жұмысты қорғау және қорытынды тестілеу жүргізіледі.

Күндізгі оқу режиміндегі курстың оқу-тақырыптық жоспары

№	Тақырыптар	Дәріс	Таңдау бойынша тақырыптар	Практикалық сабақ	Тренинги	Мастер-класс	ВПЗ	Шағын сабақтың жобасын қорғау	Тестлеу	Барлығы
1	Модуль 1. Қазіргі білім беруді дамытудың психологиялық-педагогикалық және нормативтік аспектілері.	2		2						4
1.1	Ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар балаларға білім беруді жүзеге асыратын орта білім беру педагогтерінің қызметін реттейтін нормативтік құқықтық негіздер.	1								1
1.2	ЕБҚБ оқу іс-әрекетінің психологиялық-педагогикалық ерекшеліктері.			2						2
1.3	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істейтін педагогтерге қойылатын біліктілік талаптары.	1								1
2	Модуль 2. Білім беру сапасын арттыру контексінде оқытудың мазмұны мен әдістерін жетілдіру.	14		18	8	6	12	4	2	64
2.1	Білім беру мазмұнын жаңарту жағдайындағы үлгілік оқу бағдарламасына және оқу жоспарына қысқаша шолу.	2					6			8
2.2	МЖМБС-ға сәйкес оқу бағдарламасын іске асыру кезінде инклюзивті оқытудың тиімді әдістері.			2						4
2.3	ЕБҚ бар балалар үшін "кедергісіз" білім беру ортасын ұйымдастырудың ерекшеліктері.	2					2			4
2.4	Білім беру ұйымының арнайы мамандарының өзара әрекеттері (мұғалім-дефектолог, мұғалім-логопед, педагог-психолог, әлеуметтік педагог және т. б.)	2		2						2
2.5	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар бала үшін жеке білім беру бағыты.			2						2
2.6	Педагогикалық технологиялар қазіргі сабақты жобалаудың негізі ретінде.					2				2
2.7	Орта білім беру ұйымдарында инклюзивті мәдениетті дамыту.					2				2

2.8	ЕБҚ бар балаларға психологиялық-педагогикалық қолдауды ұйымдастыру.				2				2
2.9	Мектеп консилиумдарын құру және ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды жан-жақты қолдауды қамтамасыз ету.			2					2
2.10	Есту, көру, сөйлеу қабілеті ауыр, тірек-қимыл аппараты бұзылған балалар сияқты сенсорлық бұзылулары бар (ақыл-ой тежелуі бар, психикалық дамуы тежелген) балаларды оқыту ерекшеліктері	2							2
2.11	Ақыл-ой тежелуі бар, психикалық дамуы тежелген балаларды оқытудың психологиялық-педагогикалық аспектілері.			2	2				4
2.12	Көру, есту, сөйлеу, тірек-қимыл аппараты бұзылған балаларды оқытудың психологиялық-педагогикалық аспектілері	2			2				4
2.13	Босқын балалар мен көшіп-қонушы балалардың, оралман балалардың психологиялық-педагогикалық сипаттамасы, ұлттық азшылық отбасыларындағы балалардың ерекшеліктері	2		2					4
2.14	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар баланың отбасымен өзара әрекеттесу.				2				2
2.15	ЕБҚ бар балаларды үйде оқытудың ұйымдастырушылық-педагогикалық негіздері.			2			4		6
2.16	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалаудың критериалдық жүйесі.	2		4					6
2.17	Шағын сабақты, жобаны қорғау.					2		4	6
2.18	Педагогтің кәсіби құзыреттілігінің қалыптасу деңгейін анықтау							2	2
3	Модуль 3. Педагогтердің ІТ-құзыреттілігін дамыту	4		4		2			8
3.1	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды қашықтықтан оқыту технологиясы.	2							2
3.2	Оқу процесінде оқыту кезіндегі қашықтықтан оқытудың ерекшеліктері. Қашықтықтан оқытуды жобалау.	2		2					4
3.3	Қашықтықтан білім берудің заманауи трендтері			2		2			4

2.6	Педагогикалық технологиялар қазіргі сабақты жобалаудың негізі ретінде.						2	4
2.7	Орта білім беру ұйымдарында инклюзивті мәдениетті дамыту.			1			1	2
2.8	ЕБҚ бар балаларға психологиялық-педагогикалық қолдауды ұйымдастыру.	1					1	2
2.9	Мектеп консилиумдарын құру және ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды жан-жақты қолдауды қамтамасыз ету.						2	2
2.10	Есту, көру, сөйлеу қабілеті ауыр, тірек-қимыл аппараты бұзылған балалар сияқты сенсорлық бұзылулары бар (ақыл-ой тежелуі бар, психикалық дамуы тежелген) балаларды оқыту ерекшеліктері	1					1	2
2.11	Ақыл-ой тежелуі бар, психикалық дамуы тежелген балаларды оқытудың психологиялық-педагогикалық аспектілері.	1					3	4
2.12	Көру, есту, сөйлеу, тірек-қимыл аппараты бұзылған балаларды оқытудың психологиялық-педагогикалық аспектілері	2					2	4
2.13	Босқын балалар мен көшіп-қонушы балалардың, оралман балалардың психологиялық-педагогикалық сипаттамасы, ұлттық азшылық отбасыларындағы балалардың ерекшеліктері	1		1			2	4
2.14	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар баланың отбасымен өзара әрекеттесу.	1					1	2
2.15	ЕБҚ бар балаларды үйде оқытудың ұйымдастырушылық-педагогикалық негіздері.	1			1		4	6
2.16	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалаудың критериалдық жүйесі.	2					2	4
2.17	Шағын сабақты, жобаны қорғау.	1					3	4
2.18	Педагогтің кәсіби құзыреттілігінің қалыптасу деңгейін анықтау					1	4	4
3	Модуль 3. Педагогтердің ІТ-құзыреттілігін дамыту	2					6	8
3.1	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды қашықтықтан оқыту технологиясы.	1					1	2
3.2	Оқу процесінде оқыту кезіндегі қашықтықтан оқытудың ерекшеліктері. Қашықтықтан оқытуды жобалау.						2	2
3.3	Қашықтықтан білім берудің заманауи трендтері	1					3	4
4	Модуль 4. Вариативті						4	4

4.1	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқыту процесінде пән мұғалімінің оқу іс-әрекетінің ерекшеліктері.								
4.2	«Тіл және әдебиет» білім беру саласының пәндері бойынша оқу бағдарламалары. ЕБҚ бар балаларды оқытудағы тілдік пәндердің ерекшелігі.								
	Барлығы:	8	10	4	3	3	2	50	80

Ескерту: 1 академиялық сағат-45 минут.

7. Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету

1 Модуль. «Қазіргі білім беруді дамытудың психологиялық-педагогикалық және нормативтік аспектілері»

Мақсаты: тыңдаушыларды инклюзивті білім беруді жүзеге асыратын педагогтердің қызметін реттейтін орта білім беру жүйесіндегі мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттары мен принциптерімен таныстыру.

Міндеттері:

- инклюзивті білім беруді заңнамалық қамтамасыз етумен жұмыс істеу, білім беру ұйымдарының педагог қызметкерлері мен оларға теңестірілген тұлғаларды аттестаттаудың жаңа моделіне көшу туралы білім мен дағдыларды кеңейту;

- оқу үдерісінде психологиялық әдіс-тәсілдерді қолдану және инклюзивті білім беру мәселелерін реттейтін нормативтік-құқықтық негізді пайдалану бойынша практикалық дағдыларын дамыту.

Модульдің қысқаша мазмұны

Дәріс материалдары тыңдаушыларға педагогикалық қызметкерлерді аттестаттаудың жаңа моделін, Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2020-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасын, инклюзивті білім берудің нормативтік-құқықтық актілерімен бекітілген «Педагог мәртебесі туралы» ҚР Заңын енгізу жағдайында орта білім беру жүйесіндегі мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттары мен қағидаттарын ұсынады. Аттестаттауды өткізу шарттары мен тәртібі «Мектепке дейінгі, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарында жұмыс істейтін педагог қызметкерлер мен оларға теңестірілген тұлғаларды және білім және ғылым саласындағы өзге де азаматтық қызметшілерді аттестаттаудан өткізу қағидалары мен шарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 2016 жылғы 27 қаңтардағы № 83 бұйрығымен реттеледі.

Күтілетін нәтижелер

1-модульді оқу аяқталғаннан кейін тыңдаушылар:

- білім беру ұйымдарында қызмет атқаратын педагог қызметкерлер мен оларға теңестірілген тұлғаларды аттестаттаудан өткізу қағидалары мен шарттарын біледі;

- инклюзивті білім беруді жүзеге асырудың нормативтік-заңнамалық негізін енгізу бойынша білімін толықтырады;

- оқу үрдісінде психологияның заманауи әдістерін қолдана алады, инклюзивті білім берудің нормативтік - құқықтық актілерін қолдана алады.

2 Модуль. «Білім беру сапасын арттыру контексінде басқару әдістерін жетілдіру»

Мақсаты: оқу бағдарламасының жаңалықтары мен пәннің мазмұнын игеру бойынша инклюзивті тәжірибені жүзеге асыратын педагогтердің кәсіби құзыреттілігін дамыту.

Міндеттері:

- ЕБҚ бар балаларды оқыту ерекшеліктерімен таныстыру;
- ЕБҚ бар баланы анықтау бойынша әр маманды қызметімен таныстыру;
- ЕБҚ бар балалардың функционалдық сауаттылығын дамытуға бағытталған жаңа нысандар мен әдістерді пайдалану дағдыларын жетілдіру;
- Технологиялық тәсіл негізінде сабақты жобалау дағдыларын жетілдіру;
- ЕБҚ бар балаларға білім беру жүйесінде психологиялық-педагогикалық қолдау дағдыларын қалыптастыру.

Модульдің қысқаша мазмұны.

Дәріс материалдары тыңдаушыларға инклюзивті практика жағдайында үлгілік оқу бағдарламасы мен оқу жоспарына қысқаша шолу және жаңартылған мазмұндағы оқу бағдарламалары бойынша ЕБҚ бар балаларды оқыту ерекшеліктері (білім беру салалары бойынша) ұсынылады. Білім беру мазмұнын жаңарту жағдайында МЖМБС мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты бойынша мынадай жоспарлар айқындалды: ұзақ мерзімді, орта мерзімді және қысқа мерзімді. Жаңартылған білім беру мазмұны жағдайында білім беру үдерісін ұйымдастыру және жоспарлау бойынша мәселелер қарастырылады. Инклюзивті білім беру жағдайында ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар балалармен педагогтердің жұмысын ұйымдастыру нысандары.

Инклюзивті білім беруді іске асыратын білім беру процесі Қазақстан Республикасының жалпы білім беретін оқу орындарында білім беру процесін ұйымдастыруға қойылатын талаптарға сәйкес ұйымдастырылады. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушыларды оқу процесіне алып жүру бір-бірімен қисынды байланысты дәйекті кезеңдерге сәйкес ұйымдастырылады. Сүйемелдеудің бірінші кезеңі - қызмет мамандарының баланы психологиялық-педагогикалық зерттеуі. ПМПК қорытындысы бар оқушылар, мектепке жаңадан келген оқушылар, сондай-ақ мектептегі үлгерім қаупіне байланысты мұғалімдерден дабыл қағатын оқушылар оқытылады. Соңғы жағдайда мұғалімдер сүйемелдеу қызметіне мамандарға кеңес беру қажеттілігі туралы сұрау салады. Балаларды педагогикалық зерттеу тікелей сабақ барысында

диагностикалық сипаттағы арнайы тапсырмаларды және жеке-жеке жүзеге асырылуы мүмкін.

Күтілетін нәтижелер

- ЕБҚ бар балаларды оқытудың ерекшеліктерін біледі;
- баланың ЕҚ анықтау бойынша әр маманның қызметін біледі;
- оқу бағдарламасының жаңалықтары мен пән мазмұнын игеру бойынша ерекше білім беруге қажеттіліктері бар балаларға білім беру негіздерін біледі.

3 Модуль. «Педагогтардың ІТ-кұзыреттілігін дамыту»

Мақсаты: қазіргі заманғы ІТ - технологияларды және ЕБҚ бар балаларды психологиялық-педагогикалық қолдау технологияларын қолданудың практикалық дағдыларын дамыту.

Міндеттері: оқу процесінде заманауи ІТ-технологияларды, ЕҚБ бар балалармен қашықтықтан оқыту технологияларын қолдану бойынша практикалық дағдыларды қалыптастыру;

- қашықтықтан оқытуды жобалау.

Модульдің қысқаша мазмұны

Дәріс материалдары тыңдаушыларға келесі мәселелерді ашатын сұрақтарды зерттеуге мүмкіндік береді: ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды қашықтықтан оқыту технологиясы; оқу процесінде оқыту кезіндегі қашықтықтан оқытудың ерекшеліктері; қашықтықтан оқытуды жобалау; қашықтықтан білім берудің заманауи трендтері e-learning m-learning u-learning smart-learning.

Білім беру ұйымдарының қызметіне АКТ енгізу маңызды міндеттерінің бірі болып табылады. Педагогтердің ЕБҚ бар балаларды оқытуда ақпараттық технологияларды тиімді қолдануға мүмкіндік береді.

Күтілетін нәтижелер:

Модуль бойынша курс аяқталғаннан кейін тыңдаушылар:

- Оқу үрдісінде қашықтықтан оқытудың ерекшеліктерін біледі.
- оқу үрдісінде заманауи ІТ-технологияларды қолдана алады;
- ЕБҚ бар балалармен қашықтықтан оқыту технологияларын меңгереді;
- қашықтықтан оқыту сабақтарын жобалай алады.

4 Модуль. «Вариативті»

Мақсаттары мен міндеттері:

- рефлексияның әртүрлі түрлері мен формаларын меңгеруді үйренеді;
- жоспарлау, жобалау кезінде мәселелерді талқылау және шешім табуды меңгереді.

Модульдің қысқаша мазмұны.

Дәріс материалдары тыңдаушыларға келесі мәселелерді ашатын сұрақтарды зерттеуге мүмкіндік береді: ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқыту процесінде пән мұғалімінің оқу іс-әрекетінің ерекшеліктері; ЕҚБ бар балаларға арналған «Математика және информатика»,

«Жаратылыстану», «Технология және өнер», «Дене шынықтыру» білім беру салаларының пәндерін оқытудың ерекшеліктері; «Тіл және әдебиет» білім беру саласының пәндері бойынша оқу бағдарламалары, ЕБҚ бар балаларды оқытудағы тілдік пәндердің ерекшелігі; оқыту мақсатына диагностикалық қою. Таксономия Б.Блум. Б.Блум таксономиясы негізінде дамытушы тапсырмаларды әзірлеу тәсілдері.

8. Оқу нәтижелерін бағалау

Тыңдаушыларды оқыту нәтижелерін бағалау үшін: өзіндік жұмыстар, жобаны қорғау, диагностикалық және қорытынды тестілеу пайдаланылатын болады. Тыңдаушылар үшін кері байланыс көмегімен курс тақырыптары бойынша оқыту сапасын бағалау критерийлерімен және дескрипторларымен өз бетінше жұмыс ұсынылады. Тапсырмаға байланысты мұғалім бағалауды автоматты түрде немесе қолмен жүргізеді. Нәтижесінде Кәсіптік оқытудың барлық модульдері бойынша орташа арифметикалық балл он балдық шкала бойынша белгіленеді. Қорытынды тестілеу үшін курс модульдері бойынша тест сұрақтары ұсынылады.

Өзіндік жұмысқа қойылатын талаптар

Өзіндік жұмыс – оқытылатын модульге сәйкес тапсырмалардың бірін таңдау, содан кейін оны кураторға қарау үшін жіберу. Дайын жұмыс MS Word форматында жасалады.

Автор туралы ақпарат (аты-жөні, білім беру ұйымы) бірінші бетте көрсетілуі керек.

Жұмысты орындау:

- тыңдаушы орындаған мәтіннің мазмұны;
- орындалған жұмыстың тұсаукесері және белгілі бір тақырып бойынша өзекті сұрақтар ашылады және талданады;
- жұмыстың академиялық, ғылыми және / немесе практикалық бағыты, өзектілігі мен өзіндік ерекшелігі болуы керек.

Өзіндік жұмыс критерийлерін бағалау

1. орындалмаған – 0 балл;
2. ішінара орындалды –1 балл,
3. орындалды – 2 балл.

Білімді игеру деңгейі келесі параметрлерді қолданады:

1. зерттелген материалға сәйкес модульді білу;
2. практикалық материалды қолдану;
3. практикалық маңызы бар материал ұсынылған
4. мәселені шешудің негіздемесі ұсынылған
5. талаптарға сәйкес орындалды.

Балларды бағалауға аудару шкаласы

№	Бағалау	Балл	% аралықта орындау
1	Өте жақсы	9-10 балл	85-100 %
2	Жақсы	7-8 балл	75-84 %
3	Қанағаттанарлық	5-6 балл	50-74 %

Жобаның құрылымы

Жобалық жұмысты орындау үшін 4-5 тыңдаушыдан тұратын топ құрылады. Әр топ өз жобасын дайындайды.

Жоба келесі құрылымдық элементтерден тұрады:

1. Сыртқы бет (білім беру ұйымының атауы, Тегі, Аты, жылы, әзірлеушілер қаласы).

2. Мазмұны (Кіріспе, Негізгі бөлім, қорытынды, қосымша).

3. Кіріспе (таңдалған тақырыптың өзектілігін, жұмыстың мақсаттары мен міндеттерін, пайдаланылған ақпарат көздерін негіздеу, негізгі мәселенің қысқаша сипаттамасы).

4. Негізгі бөлім (кіріспеде қойылған мәселе кезең-кезеңімен ашылады, оны шешу жолдары автордың әртүрлі көзқарастарымен сипатталған және тұжырымдалған дәйектілікке негізделген ақпарат көздерінде көрсетіледі).

5. Қорытынды (Жобаның мақсаттары мен міндеттеріне сәйкес зерттеудің негізгі нәтижелері бойынша қорытынды жасалады немесе алынған зерттеу нәтижелері практикалық тұрғыдан баяндалады).

6. Пайдаланылған көздер.

7. Қосымша (қажет болған жағдайда).

8. Презентация презентация түрінде жасалады.

Жобаны бағалау критерийлері:

- 1) Теориялық және практикалық білімнің қосындысы.
- 2) Тақырыптың жаңалығы мен өзектілігі;
- 3) Шығармашылық;
- 4) Нақты мәселелерді шешу үшін білімді пайдалану мүмкіндігі;
- 5) Жүйелі тақырып бойынша өз мәтінін және презентациясын ұсына білу;
- 6) Сөйлеу дағдылары.

№	Бағалау критерийлері	Баллар	Түсініктемелер
1	Зерттеу мәселесін тұжырымдай білу және мәселенің өзектілігі		
2	Жоба тақырыбының мақсаты мен міндеттеріне сәйкес мәселені қоя білу		
3	Жоба мазмұнының құрылымы: реттілік және реттілік		
4	Жоба тақырыбының мазмұнына сәйкестігі: - мәселені шешу деңгейі;		

	- жоспарды сақтау.		
5	Жұмыс перспективалары: - жұмыс нәтижелерінің практикалық маңыздылығы; - жұмысты жалғастыру мүмкіндігі.		
6	Жобада инновациялық әдістерді қолдана білу		
7	Дағдылар		
8	Сұрақтарға жауап беру		
9	Шығармашылық		
10	Тайм-менеджмент сақтау		
	Баллдар саны		

Жобалық жұмыстың таныстырылымын бағалау үшін келесі критерийлер таңдалды:

0 балл - іске асырылған жоқ;

1 балл - ішінара іске асырылды;

2 балл-толық іске асырылды.

Жобаның максималды бағасы-20 балл.

Жұмысты бағалау ұпайларының сомасы келесі схема бойынша дәстүрлі бағалауға аударуды ұсынамыз:

17-20 балл "5" бағасы қойылады (өте жақсы).

14-16 балл "4" бағасы қойылады (жақсы).

10-13 балл "3" бағасы қойылады (қанағаттанарлық).

9. Курстан кейінгі қолдау

Курс жетекшісінің педагогтарды курстан кейінгі қолдау іс-шаралары (оқытушы) кеңес беруі, қашықтықтан кеңес беру іс-шаралары, түрлі байланыс құралдарын (электрондық пошта, мессенджер, әлеуметтік желілер (Facebook, WhatsApp және т.б.), интернет-платформалары арқылы жүзеге асырылады.

Курс жетекшісі (оқытушысы) педагогтардың кәсіби дамуын зерделейді:

- білім беру ұйымы педагогтарының әдістемелік, педагогикалық кеңеске (мектеп, қалалық, ауданы деңгейіндегі) қатысуы;

- семинар, вебинар, дөңгелек үстелдерде (мектеп, қалалық, аудандық, облыстық, республикалық деңгейдегі) баяндама жасауы;

- кәсіби байқауларға (мектеп ішіндегі, қалалық, аудандық, облыстық, республикалық деңгейдегі) қатысу;

- сараптамалық топ құрамына (жұмыс және т.б.) қатысуы;

- облыстық, республикалық басылымдар, БАҚ мақалалар жариялауы (мүмкін, авторлық бірлестікте);

- әдістемелік нұсқаулықтар әзірлеу.

Қажеттілік туындаған жағдайда курс жетекшісі (оқытушысы) оларды қажетті әдістемелік және сандық ресурстармен қамтамасыз етеді.

Бағдарлама бойынша біліктілікті арттыру курсынан өткен педагогтерге курстан кейінгі қолдау көрсету бойынша іс-шаралар ұсынылады:

Іс-шаралар формасы	Мақсаты	Іс-әрекет мазмұны
Жеке қажеттіліктер бойынша кеңес беру	курстан кейінгі қолдау	нақты мәселелерді шешу бойынша жеке кеңестер беру; сабақты жоспарлау бойынша тақырыптық кеңестер беру, сараланған тапсырмаларды құрастыру және т.б.
Әдістемелік қолдау	курстан кейінгі қолдау көрсету, дамытушылық кері байланысты қамтамасыз ету	Ашық сабақ, сабақ бойынша кері байланысты дамыту, әдістемелік кеңес беру
Форум (веб-конференция)	курстан кейінгі қолдау көрсету, белгілі бір тақырыптағы педагогтар қауымы	мұғалімдер кеңеседі, тәжірибе алмасады, мақала жариялау, бірлескен авторлық жұмыстар жариялау
Семинар (вебинарлар)	әдістемелік, консультациялық көмек көрсету	оқу немесе ғылыми зерттеулердің нәтижелері бойынша мұғалімдер жасаған баяндамалар мен жобаларды талқылау
Сабақты жоспарлау	курстан кейінгі қолдау көрсету, мұғалімнің қажеттіліктері мен қиындықтарын анықтау	сабақты жоспарлау бойынша жеке кеңестер беру

10 тарау. Пайдаланылған әдебиеттер мен дереккөздердің тізімі:

1. ҚР "Білім туралы" Заңы - /http://adilet.zan.kz/rus/docs/Z070000319_
2. Мемлекет Басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың 2019 жылғы 2 қыркүйектегі "Сындарлы қоғамдық диалог – Қазақстанның тұрақтылығы мен өркендеуінің негізі" атты Қазақстан халқына Жолдауы.
3. Қазақстан Республикасының Заңы 2019 жылғы 27 желтоқсандағы № 293-VI ҚРЗ "Педагог мәртебесі туралы".
4. Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2020-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы. Астана, 2019 жыл Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 27 желтоқсандағы № 988 Қаулысы .
5. "Кемтар балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау туралы" 2002 жылғы 11 шілдедегі № 343-II ҚР Заңы (03.12.2015 ж. жағдай бойынша өзгерістер мен толықтырулармен)
6. "Қазақстан Республикасында мүгедектерді әлеуметтік қорғау туралы" ҚР Заңы (03.12.2015 ж. жағдайына толықтыруларымен және өзгерістерімен)
7. "Мүгедектердің құқықтары туралы конвенцияны ратификациялау туралы". Қазақстан Республикасының Заңы 2015 жылғы 20 ақпандағы № 288-V ҚРЗ;
8. "Қазақстан Республикасындағы Баланың құқықтары туралы" 2002 жылғы 8 тамыздағы № 345-II Қазақстан Республикасының Заңы (09.04.2016 ж. жағдай бойынша өзгерістермен және толықтырулармен) <http://online.zakon.kz/>
9. "Білім беру саласында арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету стандартын бекіту туралы" Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 26 наурыздағы № 262 Заңы;
10. Мүгедектердің құқықтары туралы Конвенция (Бас Ассамблеяның 2006 жылғы 13 желтоқсандағы 61/106 қарарымен қабылданған) <http://www.un.org/>
11. ҚР "Ақпараттандыру туралы" 2015 жылғы 24 қарашадағы № 418-V ҚРЗ Заңы (31.10.2015 ж. жағдай бойынша өзгерістермен және толықтырулармен)
12. "Ақпараттық Қазақстан-2020" мемлекеттік бағдарламасы туралы " Қазақстан Республикасы Президентінің 2013 жылғы 8 қаңтардағы № 464 Жарлығы
13. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, қосымша білімнің білім беру бағдарламаларын және арнайы оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарында жұмыс істейтін педагог қызметкерлер мен оларға теңестірілген тұлғаларды аттестаттаудан өткізу қағидалары мен шарттары, Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 27 қаңтардағы по 83 бұйрығы.Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2016 жылы 29 ақпанда №13317 болып тіркелді.

14. 2019-2020 оқу жылында Қазақстан Республикасының орта білім беру ұйымдарында оқу-тәрбие процесін ұйымдастырудың ерекшеліктері туралы: нұсқаулық-әдістемелік хат. - Нұрсұлтан: Ұлттық білім академиясы. Ы. Алтынсарин, 2019. – 457 Б.

15. Инклюзивті білім беру жағдайында жұмыс істейтін мұғалімдердің кәсіби құзыреттілігіне қойылатын талаптарды әзірлеу бойынша әдістемелік ұсыныстар.– Астана: Ы. Алтынсарин атындағы ҰБА, 2015. – 32 б.

16. Инклюзивті білім беру процесіне қатысушылардың психологиялық-педагогикалық құзыреттілігін арттыру бойынша әдістемелік ұсыныстар. Әдістемелік ұсынымдар.- Нұрсұлтан: Ы. Алтынсарин атындағы ұлттық білім академиясы, 2019. – 200 б.

17. Жалпы білім беретін мектептерде арнайы сыныптардың қызметін ұйымдастыру. Әдістемелік ұсынымдар.- Астана: Ы. Алтынсарин атындағы ұлттық білім академиясы, 2016. – 49 б.

18. Жалпы білім беретін мектепте оқу процесінде ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар білім алушыларды сүйемелдеу бойынша әдістемелік ұсынымдар әзірлеу. Әдістемелік ұсыныстар-Нұр-сұлтан: Ы.Алтынсарин атындағы ұлттық білім академиясы, 2019. – 258 Б.

19. Инклюзивті білім беру жағдайында ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар оқушылардың оқу жетістіктерін критериалды бағалау жүйесі. Әдістемелік құрал. – Астана: Ы. Алтынсарин атындағы ұлттық білім академиясы, 2016. – 102 б.

20. Білім беру ұйымдарындағы психологиялық-педагогикалық консилиум туралы ереже. Әдістемелік ұсынымдар. – Астана: Ы. Алтынсарин атындағы ұлттық білім академиясы, 2016. – 34 б.

21. Ерекше білім берілуіне қажеттілігі бар балаларға арналған жаңартылған оқу бағдарламаларын іске асыру бойынша әдістемелік ұсынымдар. Әдістемелік ұсыныстар-Нұр-сұлтан: Ы.Алтынсарин атындағы ұлттық білім академиясы, 2019. – 248 б.

22. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқыту процесіне тиімді әдістемелер мен технологияларды енгізу бойынша әдістемелік ұсынымдар әзірлеу. Әдістемелік ұсынымдар-Астана: Ы. Алтынсарин атындағы ұлттық білім академиясы, 2019. – 216 б.

23. "Білім беру ұйымдарында инклюзивті мәдениетті қалыптастыру бойынша әдістемелік ұсынымдар". Әдістемелік ұсынымдар. - Нұр-сұлтан: Ы. Алтынсарин атындағы ұлттық білім академиясы, 2019. -320 Б.

24. Үйде оқитын балаларға арналған электрондық оқыту жүйесін пайдалану бойынша әдістемелік ұсынымдар. – Астана: Ы. Алтынсарин атындағы ҰБА, 2015. – 25 б. <http://nao.kz/files/blogs/1443441439498.pdf>

25. Жалпы білім беру мекемелерінде тірек-қимыл аппараты бұзылған балалар үшін арнайы жағдайлар жасау: әдістемелік жинақ/ ОТЖ. ред. С. В. Алехина // Под.ред. Е. В. Самсоновой. — М.: МГППУ, 2012. — 64с.

26. Жалпы білім беру мекемелерінде есту қабілеті бұзылған балаларға арнайы жағдайлар жасау: әдістемелік жинақ/ ОТЖ. ред. С. В. Алехина// Под.ред. Е. В. Самсоновой. — М.: МГППУ, 2012. — 56

27. Жалпы білім беру мекемелерінде көру қабілеті бұзылған балалар үшін арнайы жағдайлар жасау: әдістемелік жинақ/ ОТЖ. ред. С. В. Алехина// Под.ред. Е. В. Самсоновой. — М.: МГППУ, 2012. — 56с.

28. Мүмкіндіктері шектеулі балаларды жалпы білім беруге қосу. Ресурстық материалдар. / Құрайды. Елисеева И. Г.-Астана, 2013.

25. Ахметова Г.К., Мұхамбетжанова С.Т. Электрондық оқытуды енгізу жағдайында педагогтардың АКТ-құзырлылығын қалыптастыру. – Алматы, 2013.

26. Алмагамбетова А. Н. Особенности психического развития детей первого года жизни с перинатальным поражением центральной нервной системы – автореф...к.пс.н. - Алматы, 2001.

27. Бахишева С.М. Қазіргі мектепті басқарудың педагогикалық менеджменті Орал. 2008. -152 с. 64

28. Баймуратова А. Т. Алматы, Қазақстан Хотят ли дети с ограниченными возможностями здоровья учиться в средних образовательных школах? // Инклюзивное образование: практика, исследования, методология: Сб. материалов II Международной научно-практической конференции/ Отв. ред. Алехина С. В. М.: МГППУ, 2013

29. Бизяева А.А. Психология думающего учителя: Педагогическая рефлексия. - Псков: ПГПИ, 2004. - 216 с.

30. Дистанционное образование: педагогу о школьниках с ограниченными возможностями здоровья / Под ред. И.Ю. Левченко, И. В. Евтушенко, И. А. Никольской. — М.: Национальный книжный центр, 2013. — 336 с.

31. Жалмухамедова А.К., Ешпанова Д.Д. Инклюзивное образование в Казахстане: состояние, проблемы, перспективы.

32. Лебедева Л.А., Акпаева А.Б. Теория и технология педагогического процесса в малокомплектной начальной школе: Учебное пособие – Алматы: Казахский Национальный Педагогический Университет им. Абая, 2010. – 65с

33. Ералиева Х. С. Внедрение инклюзивного образования в Казахстане [Текст] // Инновационные педагогические технологии: материалы IV Междунар. науч. конф. (г. Казань, май 2016 г.). — Казань: БуК, 2016. — С. 26-28. Намазбаева Ж.Н. Некоторые вопросы изучения личности умственно отсталого ребенка // Дефектология. — 1982. №6. -С.24-29.

34. Намазбаева Ж.И. Развитие уровня притязаний и самооценка умственно отсталых в процессе обучения во вспомогательной школе в условиях самостоятельной деятельности: автореф. дис. .канд. психол. наук -Москва, 1971.-16 с.

35. Хафизуллина И.Н. Формирование инклюзивной компетентности будущих учителей в процессе профессиональной подготовки: дис. ... канд. пед. наук. – Москва, 2005. – 22 с

36. Штурба Т.В. Педагогические основы дистанционного обучения лиц с особыми нуждами. Дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 : Москва, 2004 210 с. РГБ ОД, 61:05-13/5